

Študentské listy

2

2007

Príloha časopisu Listy

V piatok 14. decembra 2007 o 10.00 v Dome národnostných menšín zahájila svoje záverečné jednanie IV. konferencia stredoškolskej mládeže Čeština a slovenčina jazyky blízke?, ktorá sa konala pod záštitou riaditeľa Slovenského inštitútu v Prahe a kultúrneho ataše v ČR Igora Otčenáša. V komisii zasadali: Mgr. Dana Benešová-Trčková, Mgr. Hana Šabaková, výkonná predsedníčka súťaže, doc. PhDr. Zdeněk Eis, CSc.; PhDr. Jozef Beňovský, predseda IV. konferencie a PhDr. Helena Nosková, CSc. organizátorka podujatia za KSK a ÚSD AV ČR.

Konferencie sa zúčastnilo 48 študentov z týchto stredných škôl: Gymnázium Jana Nerudy v Prahe, Podještědské gymnázium v Liberci, Gymnázium Na vítězné pláni, Gymnázium města Králíky, Gymnázium v Žamberku, Gymnázium Na Vítězné pláni v Prahe. Posledné z gymnázií bolo rozhodujúcim hlasom v porote, keďže súťaž je verejná a o konečných víťazoch rozhodujú váhou svojich hlasov študenti.

Prvou témou tohtoročnej konferencie boli preklady ešte neprekladaných moderných slovenských autorov do češtiny. Prekladala sa próza i poézia. Medzi zaradených autorov patrili Viliam Klimáček, Peter Ankou, Jaroslava Blažková, Hana Zelinová a ďalší.

Druhou témou bola voľná tvorba – eseje, alebo báseň „Čo ma napadne, keď sa povie Slovensko“.

Súťažiaci boli rozdelení na mladšiu vekovú kategóriu od 11 do 14 rokov, ktorej sa poprvýkrát účastnili žiaci Základnej školy Na Chmelnici (a dokonca obsadili dve prvé miesta v kategórii prekladov poézie a prózy) a staršiu vekovú kategóriu od 15 do 20 rokov.

Do záverečného kola postúpilo 25 študentských prác, z toho 12 dostalo ocenenia.

V tejto prílohe uvádzame preklad Mariany Pípalovej z Gymnázia Jána Nerudy v Prahe, ktorý získal ocenenie KSK za dynamický, mimoriadne zrelý preklad v neobvyklom rozsahu strán. Čítali sme ho všetci jedným dychom. Samotná konferencia sa skončila o 14.00 hodine.

Študentské plénum konferencie

hu strán. Čítali sme ho všetci jedným dychom. Samotná konferencia sa skončila o 14.00 hodine.

V ďalšej prílohe Študentské listy sa dočítate o víťazoch súťaže, ktorí si rozdelili prvé tri miesta. V preklade a voľnej tvorbe sa striedalo Gymnázium Jána Nerudy s Podještědským gymnázium v Liberci a v poézii víťazilo Gymnázium J. Seiferta. A prečítate si ich preklady, eseje i básne.

Klub slovenskej kultúry ďakuje Ministerstvu školstva, mládeže a telovýchovy ČR, ako aj Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí za pridelenie dotácie. Ďakujeme profesorom, predsedom komisie a predovšetkým študentov za ich prácu a záujem. ■

Helena Nosková
Foto archív redakcie

1 Helena Nosková: ...

2 – 4 Peter Ankou: TŘI MARTOLODI aneb
BRETOŇSKÁ BALADA

Peter Ankou: Tři martolodi aneb bretoňská balada

Čas poroty konferencie. Zľava Z. Eis, J. Beňovský a H. Nosková

Žeroma jsem poznal na krajnici polní cestičky z Vannes směr západ. Okamžitě. Mám ty typy rád. Vyhodil směrovku hned, co viděl někoho s tabulkou při cestě a až potom řešil, jestli jede mým směrem. Anebo jestli má vůbec chuť kecat s nějakým exotem. Později mi sice řekl, že zastavil jen proto, že jsem mu z dálky se svým hárem připomínal ženu, ale to si chtěl jen hrát na drsňáka. Ochota tahat někoho z kyselé bryndy není dost cool. *Odkud jsi*, zeptal se, *d la slovak*i, odpovídám kuchyňskou francouzštinou, *áá ixektly from Bratislava?*, slyšíc můj marocký přízvuk radši přechází na angličtinu, *jes*, odpovídám s akcentem ze Sv. Heleny. *End*, otázkám ještě zdaleka není konec, *uér ár jú going? Ž n sé pá*, odpovídám na rovinu. *Dakor*r, *ž vé avek tua*. A bylo to.

Říkám, poznal jsem ho okamžitě.

Do ž n sé pá jsme nešli hned, cestou jsme se zastavili v Rennes. Seriozní informace si přečtete v průvodci, strana 274. Já si odtud pamatuju jen hospodu, kde stále řval diatonický akordeon. Tam mě Žerom seznámil s dalšími dvěma. Selin a Janem.

Kdyby Selin nebyla tak krásná, asi bych na ni byl strašně naštvaný, neboť pokaždé, když se ke mně naklonila, polila mě moštěm. *Řekni něco slovensky*, mlela mi do ucha anglicky, a já jsem mluvil. *Bretoňsko je krásné jako tvoje řasy. Nechtěla bys mít někde v tvých hájích se mnou jeden hrob? Sé žolí*, šeptala, a kdyby se mě tehdy dotkla, kopl by ji elektřina. *Chtěla bych se učit slovensky*, uzemňuje mě, neboť dívaje se na její prázdnou sklenku, pochopil jsem, že tato šarmantní žinka má dost a potřebuje do postele. To po pátém drinku přece říká každý, kdo mluví s cizincem. Dežavi, jak říkají. *Tak přijď*, moje překrvená mašina se na ni usmívá. Uí, uí, odpoví ta její. *Jarmat!* Zaslechneme za sebou, to je bretoňsky na zdraví. Tak se seznamujeme s Janem. Byl vyšší než já a měl smutné oči. Oni vůbec všichni mají smutné oči. Jako by je plodili Poe s Plathovou. Jan dělá v nadaci, která pomáhá Romům přežít. Ačkoli moc nevydělá, je rád, že může zaspát do práce, případně tam nepřijít vůbec. Je borec, dává tak Romům najevo, že nejsou jiní.

Potom následovala klasika, celý večer jsem tam vykřikoval, že *ž m sens bjan* a přelával mošty kalvádosem; nebylo toho málo, protože skandovat *Samostatné Baskicko!* v zavazadlovém prostoru Citroena nemívám právě ve zvyku. Naštěstí, další dny v La Finister to překryly. Nepoučitelné vlny se tam donekonečna rozbíjejí o skály a já jsem měl pocit, že je to zanimovaný rentgenový snímek mně samého. Důkladný proplach dutin dobře nalepenou nulou negativ. Ten důvod vám však dlužím, protože jinak byste nevěděli, jak mi tato trojice vstoupila do života.

Hm, do života...

Po návratu na Slovensko jsem se jim neozval, jak se na správného blbce patří. Pár týdnů jsem ještě ujížděl na Alanu Stivelovi a z popudu okolí a co chvíli i vlastního jsem se dobrovolně začal měnit na perspektivního mladého muže, který jednou bude v houpacím křesle vyprávět o pochybných zážitcích ze stopovaček. A bude se mu to zdát ještě větší pohádka jako těm naivním dětem s očima jako povídkové vdolky. Kdyby to po třech měsících nebylo přišlo.

SELIN

Ahoj Petře, už se učím slovensky. Přijedu brzo, příští týden, myslím. Havlní stanice. Určitě potkáme se. Celine

Řeknete si: Dobře-dobře. Stává se to. Kdekdo se zamiluje a dělá blbosti. Sbalí si švestky a odejde i za masovým vrahem postižených dětí. Do korejské lidově-demokratické republiky. Jenže - chyba lávky. Jak přišla, tak i odešla. Stihla mi ještě napsat, že si našla práci v Košicích a opět zmizela. Jako milostné střely z kalašnikova mi potom chodily pohlednice z Polska, Rumunska i Černé Hory. A koukněte, už u mě zvoní znovu. Až postupně jsem začal chápat tu odvěkou periodu toho národa. Příliv a odliv, bretoňská diaspora s vlastním algoritmem. A jací jsou ambiciozni! Mezi všemi francouzskými regiony suverénně vedou v počtu sebevražd. A ve spotřebě alkoholu. *Slivovice nebo hruškovice?* ptám se Selin. *Dakor*, mrkne a radostně se zavrtí, *myslím, že může být*. Sedí naproti mě v kavárně a ukazuje mi fotky, *toto a toto, byla jsem tam a tam...*

Pozoroval jsem ji, byla krásná, zvonivá, trhlá, nerozhodná, citlivá, hladová a vděčná.

Co se stalo s květy tebe? zaševlel jemný hlásek, když ke mně přišla.

Jsou jemně hypochondrické, sem-tam je přeci zaleju.

A povídáš si snimi?

Ne, jsou to suchaři, rozšiřuju jí zorničky.

Si s nimi nepovídáš??? Ani trochu?

Potom jsme se Selin chvíli poslouchali ukecaný muškát, chlácholili napuchlou aspergii a vyhodili do koše prázdnou fľašku od slivovice. Od té doby mám občas pocit, že květy umí být dokonce i celkem vděčné publikum.

A ten večer jsem se začal o Selin bát.

Jan Tíršen a *Le bra d mer* je nebezpečná skladba. Ta už nesmí do přehrávače. Dodnes mám před očima scénku z La Finister, jak toto děvče stálo samo proti moři. Granitová kaplička, vybroušený útes, chlupaté oblaky. S tím havranem to už velký režisér přehnal. Opravdu bylo slyšet jakýsi rozladěný kvintakord, kde mrtvý baryton jakoby zapomněl dozpívat vábivě „Pojď...“ Totéž se teď dělo v mém bytě. Drželi jsme se při tom za ruce, ale testosteron jsem neviděl ani z téževé. Původně

jsem tu měl napsané i něco o slzách velkých jako hrách, ale potom jsem to vyhodil, nejsem přece Mopasánt!

Byl jsem šťastný, když jsem ji druhý den viděl rozzářenou vyzpěvovat známou Stivelovu baladu o třech rybářích „*Tři martolod-já-dá...já-da-dá-dá-da-da-dá...*“

Už je to lepší, Selin?

Uí, uí, Petr...odpovídá mi zpěvem. Odcházím už zítra!

ŽEROM

Přišel příliv, Petr! rozptyluje aspoň na chvíli letištní halu. Levou rukou mi ukazuje ruksak na převzetí. Pravá je zaneprázdněná, škrtí flašku od vína.

Chci držet městu prsty na tepně, Petr! Ukaž mi to místo!

Místo, kde se daly držet prsty městu na tepně, byl jakýkoli bar a s ním jakýkoli, zdůrazňuji jakýkoli, humanoid s vagínou. Řekni jí, že jsem Francouz, že mám dvě auta a dům na malebném bretoňském venkově, Petr! Žerom obývá dvě místnosti v rozestavěném domě bez toalety na samotě u Beu a je majitelem dvou pojízdných vraků, které ve velkém rozbíjeli ještě ve filmech s Funesem. To však ta roztomilá stvoření ve špičatých botkách nevědí. A díky tomu můžu druhý den esemeskovat kámoškám pikantnosti o dobrodružství s bohatým rytířem ze Západu. Je sice neukojený, ale vezme si je za ženu a ve své zemi z nich udělá televizní hvězdy. A podobné nesmysly. Musím uznat, že v každé kurvě se skrývá kousek romantické duše.

Byl jsem poměrně rozšafný. *Kolik jsi jich měl, Žerome?* loket se mi smýkal po barovém pultě.

Žerom zdvihl oči nadhodem jako vzpěrač a hned vypadal úplně jinak. Nebylo to světlem. *Zbožňuju jen jednu, Petr. A zabiju každého, kdo jí ublíží. Bylo něco mezi vámi?* Takové kmitající zorničky bych radši viděl na tváři pašeráka kokainu v Malajsii v okamžiku osobní prohlídky.

Hej, čínská zeď, kapánek jsem zalhal. Myslím, že se tomu říká nadsázka. Áá, hodil po mně plechovku piva. *On bua, Petr!*

Který debil mi tvrdil, že Poláci pijou nejvíc?

Vlny potom následovaly jedna druhou a ignorovaly zaběhnuté intervaly.

Ahoj, sedí tu s námi u stolu nějaký Francouz a mám tě zavolat za ním do podniku XY. To byly nejčastější telefonáty toho památného měsíce. Myslím, že pro tři nejmenovné hospůdky nastalo období zlatého věku. A jestli vám lezou na nervy příběhy o ožralech a klátících, tuto kapitolu raději přeskočte. Žerom se přehnal městem jako uragán, a přitom kolem sebe soustředil veškerou pozornost. Jen namísto střech radši strhával trička, co se nosí nad pupíkem, a namísto kandelábrů srážel hřebínky těm, kteří si pěstovali imidž největších pijanů ve městě. Co srážel, úplně je rozemlel na kaši a myslím, že někteří z nich přešli na tvrdé drogy, doufajíc, že si napraví renomé aspoň v lize fetáků.

Po týdnů mi začala kolabovat mašina. Ty úděsné zvukové efekty jsem poprvé uslyšel ve vinárně s nejdělsí otvírací dobou v průběhu Žeromova monologu: „*Vy Slované jste úplně trhlí, Petr...* (ŽMOCH!, ozývá se mi v levém uchu)... *přestaňte už konečně s tím „Je to pro tebe OK?“* (ŽMOCH-ŽMOCH-ŽMOCH!) ... *anebo „Přeješ si tohle nebo tohle?“* (ŽMOCHDAÚ! trochu mnou trhne). *Nedělejte věci, které nechcete.*

OK, Žerome, zvedl jsem se a můj krevní tlak mě následoval. *Jsem unavený a jdu domů.*

Žamé! zachytil můj rukáv. *Ještě aspoň jedno, Petr!*

Tehdy mi začalo docházet, že to nebude sranda.

Příliv nezastavíš. Moje tvář se postupně začala měnit na sina-

Z vystúpenia herečky Miriam Peškové počas konferencie

lou zpcenou broskev. Když jsem se náhodou pokusil usmát, vypadalo to, jako že tatáž broskev praskne.

A Žerom? zeptal jsem se ho třetí den ráno na mém balkoně, když hrou na akordeon obšťastňoval všechny sousedy naráz. *Kdy pojeděš k moři? Demáán, monamí!* zněla odpověď všem na dvoře. „*Letím na pravé poledne!*“ Sousedí šmírující z balkonů schovali připravené petice a vytáhli šampaňské. Nezletil i zábavnou pyrotechniku.

Druhý den jsem se v práci chtěl aspoň na chvíli utopit v té trapné nostalgii, že toho blázna už neuvídím, ale jaksi mi to nešlo. Ve tři čtvrtě na dvě jsem pochopil, proč. *Čau, sedí tu se mnou nějaký Francouz a mám ti vzkázat...* Zamžilo se mi před očima. *Petr, ujelo mi letadlo, musím tu ještě pár dní zůstat. Nemáš půjčit nějaké prachy? Bravo, jsi skvělý, mon kokot!*

To říkal vždy, když mě chtěl naštvat. L kokot je francouzsky fešák. Vymluvil jsem se v práci na něco ve stylu padl mi do obýváku meteorit a musím ho rozehrát fénem a sprintoval se přesvědčit do města, jestli to nebyl jen zvukový přelud. Onoho démona jsem však uviděl až o pár minut později. Na náměstí u fontány tancoval Žerom. V diskmanu keltský *Guichen Quartet* a v ruce igelitku s dvěma ričmeny. *To aby ses nemohl vykecat, že chceš jít domů kvůli hladu!* Bylo mi jasné, že za tři dny umřu, ale musel jsem se usmát. Zažil jsem pocit surfera,

který se s nalomenou deskou pod paží dívá na přibližující se tsunami a dobrácké opium, které tělo vypouští milichvilky před koncem, mu vnukne, aby si na něm zajezdil.

Opět klasika. Řekni tomu idiotovi, ať si složí nohy dolů ze sedačky nebo ho vykopnu z auta, ječel ráno taxikář. Žerom vykřikoval bretoňsky něco ve smyslu, že moja řít a ty jste pokrevní bratři. Když se naštvě, umí být pěkně literární.

Právě když jsem se chystal napsat závěť, nastal odliv.

Jdu se podívat na Selin, Petr, utal jednou z ničeho nic písničku v půlce a začal si balit akordeon. *Vrátím se s prvním spadnutým listem.*

Věděl jsem, že přijde hned. Selin bydlela v Košicích se svým novým belgickým borcem, a ten žáril i na bezdomovce, od kterého kupovala Nota bene.

Pro toho vola je to panenka Maria, cedil Žerom skrz zuby o dva dny později. *Nikdy ji nebude milovat tak jako já*, vytahoval se a sám cítil, že bez piva v ruce je toto drama řádně suché. *Jarmat!* snažil se zachránit situaci, ale po chvíli to vzdal. Začal chodit po bytě a něco si mrmal. Vylezl na balkon, vlezl do kuchyně a potom hledal cosi v koupelně. Potom jsme seděli naproti sobě a drželi huby. *Jdi si lehnout, Petr*, zavelel najednou.

I hluchý by zaslechl, že tu něco nehraje.

Jdu se ještě oholit, vstal jsem a čekal.

Ještě chvíli.

Mérd, teatrálně hodil moje žiletky na stůl.

Zdá se, že tento odliv jsme přežili.

Bordel, Žerom? slyším sám sebe ptát se sekundu po usnutí.

Každý má v hlavě bordel, Petr. Jen někteří se podle toho nechovají.

JAN

Sfalú, Pesfér! Ž sfiú an Prág. Éu, ž sferá a Bratislava demá.

Jan i bez telefonu šišlá jako čistokrevný Španěl. Na základní škole musel mít o zábavu postaráno. Jeho podnik s Romy nedopadl bůhvíjak. To je celý on, vždy dokáže jenom brát! Romy tak nepřivedl abolutně k ničemu, zato však pořádně vstřebal jejich nomádké zvyky. Koupil obytný vůz (hrdě ho nazýval *kamion*) a namířil si to do středu Evropy. Ne, nebojte se, Krahulce obešel. Mimochodem, vstřebávání jakéhokoliv skupenství a formy je jeho typická vlastnost. *Purkuá pa?* - tak odpovídal na jakýkoli návrh, jak strávit večer. „*Sé supér*“ - tak odpovídal na jakýkoli návrh, jakým druhem oblbováku si rozšíříme obzory a zornice. Jeho glemroková hřiva působivě odrážela světla diskotékové koule. Jestli máte podobně vydařené kamarády, vřele vám doporučuju jedno: vystříkejte jim do vlasů celou flašku laku, spolkněte kolo a hybaj k UV světlům. Jan někdy spotřeboval i dvě flašky, ale on je výjimečně savý typ.

Jako na všechny, i na něj nakonec přišel odliv. I v tomhle byl Jan svůj. Upekli ho z jemného lískového těsta. *Poslouchej, Petr, ale dnes přenocuju v autě. Chci si trochu zavzpomínat na otce a bojím se, že můj pláč by tě v noci rušil. Sava? Sava*, ale zůstal jsem radši s ním. Janův otec se před rokem dočkal svého prvního úspěchu - úspěšně si sáhl na život po tom, co ztratil práci. V Bretoňsku dělal dvacet roků v Pežotě – Sitroen. Ten však postavil novou fabriku u nějaké Trnavy a starou

Príloha Študentské listy 2/2007 vznikla i za podpory Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Ďalší členovia poroty. Zľava D. Benešová-Trčková a H. Šabáková

zavřel. Prúser byl, když se Jan začal zvedat, že chce vidět to hnusné pole, které mu zabilo otce. Pokus opít ho do němoty nevyšel, tak jsem mu schoval klíče od kamionu do kelímku se zubními kartáčky.

Ještě těžší období nastalo, když ten kretén z kapely Nuár dezíru ubil k smrti svou snoubenku v Petrohradě a psaly o tom všechny noviny. Dodnes si tu scénu pamatuju. Později neohlášeně skončili Žerom i Selin. Bylo krásné vidět tuto trojici pohromadě. Všechno bylo takové jako na začátku. *Hej, Jane, jak se francouzsky řekne ic kúl? Sfě kúl*, šklebí se Jan. A potom nějakého idiota napadlo koupit *L Mond*. Bretoňci nad tím mrkali, jak to měli v náplni práce herci v éře němého filmu. Ten večer jsem s nimi moc nepokecal. Donekonečna poslouchali tu francouzskou karikaturu hard - rocku (také vás napadlo, proč Frantíci neumí hrát rock'n'roll?) a jen tak zírali do stěny.

Nezměníme hudbu? zeptal se nahlas Marfan oblečený do mojí kůže.

Udělej to, Petr. A dej, prosím tě, Trisenovo Le bra d mer.

XXX

To bylo naposled, co jsem je viděl spolu. Týden na to zmizela Selin nad nějakým útesem a Žerom se z toho složil. Jediným tahem. A Jan, ten si odskočil za otcem. I s kamionem.

Napiš jednu povídku, Petře, ozývá se ve mně chabý pud sebezáchovy. *A začni znova*. Pozdě. Je odliv, cítím to. V hlavě mám bordel. Kam jste šli, mešerami? Bon, ž vé osi.

Jen s tou povídkou si to ještě rozmyslím...

*Mariana Pípalová (17. let)
Gymnázium Jana Nerudy, Praha
(3. třída)*

Foto archiv redakcie